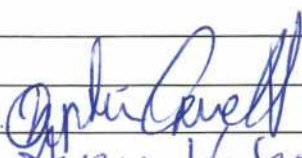
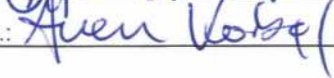

KSK-notat nr.: 6/2013 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Småkraft AS/Sennedalselva kraftverk	
Fylke/kommune:	Troms/Tromsø	
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.
Saksbehandler:	Auen Korbøl	Sign.:
Dato:	31 JAN 2013	
Vår ref.:	NVE 200803265 - 34	
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken	

Søknad om tillatelse til å bygge Sennedalselva kraftverk i Tromsø kommune, Troms fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	10
Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse	13
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	16
NVEs vurdering	19
NVEs konklusjon	27

Sammendrag

Småkraft AS søker om tillatelse etter § 8 i vannressursloven til å utnytte fallet i Sennedalselva i Tromsø kommune i Troms. Søknaden behandles i henhold til kapittel 3 i nevnte lov. Kraftverket vil få en installert effekt på 3,85 MW og en årlig fornybar energiproduksjon på inntil 10,4 GWh.

Det er planlagt å utnytte et fall på 142 m, med inntak på kote 235 og kraftstasjon på kote 93. Det må bygges til sammen ca. 2,4 km med nye permanente veier til inntak og kraftstasjon. I tillegg skal en eksisterende vei på ca. 2 km oppgraderes. Vannveien blir ca. 2 km lang og er planlagt som nedgravd rør.

Høringsuttalelsene som har kommet inn er noe delt i synet på tiltaket. Tromsø kommune har kommet med en administrativ uttalelse hvor de i utgangspunktet ønsker en utsettelse av konsesjonsbehandlingen inntil det foreligger en samlet plan for småkraftverk i kommunen. De har imidlertid kommet med noen synspunkter på søknaden. Fylkesmannen i Troms tar ikke stilling til konsesjonsspørsmålet, men ønsker en samlet behandling av de søknadene som foreligger i området for bl.a. å kunne vurdere temaer som bortfall av INON areal. Fylkeskommunen i Troms har ingen merknader til søknaden. Reindriftsforvaltningen i Troms og Mauken og Tromsdalen reinbeitedistrikt

er negative til en utbygging og mener småkraftverket vil kunne påvirke både en flyttlei og beiteland negativt. De er i tillegg bekymret for den samlede belastningen distriktet vil få dersom alle kraftverksplanene i området realiseres. Ishavkysten friluftsråd og Naturvernforbundet i Tromsø og omegn går i mot en utbygging og ønsker en samlet behandling av søknader i området. Bjarne Elvevoll er bekymret for hvordan tiltaket vil kunne påvirke uttak av drikkevann.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 10,4 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

NVE har i sitt vedtak lagt stor vekt på samlet belastning generelt, og konsekvensene for reindriftinteressene i området spesielt. Vi mener den samlede belastningen for Mauken og Tromsdalen reinbeitedistrikt er stor, og en ev. bygging av Sennedalselva kraftverk vil være negativt for en sentral flyttlei. Bygging av Sennedalselva kraftverk vil i tillegg medføre reduksjon av 9 km² villmarkspregede naturområder.

Vi kan ikke se at de foreslåtte avbøtende tiltakene i tilstrekkelig grad og med stor nok sikkerhet vil ivareta verdiene som er knyttet til vassdraget og spesielt forholdet til reindriftens bruk av området. Vi mener derfor tiltaket er i strid med OEDs retningslinjene for små kraftver. Selv om tiltaket vil gi positive virkninger gjennom noe økt kraftproduksjon og lokal verdiskaping, mener NVE at disse fordelene ikke oppveier de nevnte ulemper.

Vi har vurdert virkningene tiltaket vil ha sammen med de omsøkte prosjektene langs Sørfjorden, og fattet vedtak samtidig med at det oversendes innstilling til OED for disse sakene. NVE frarår løyve til Troms Kraft Produksjon sine prosjekt og til tre småkraftprosjekt i området, mens vi tilrår løyve til tre småkraftverk på til sammen 86 GWh. Når det gjelder Sennedalselva mener vi at dette tiltaket både isolert og i en større sammenheng har store konsekvenser for reindrift i området

NVE mener at ulempen ved bygging av Sennedalselva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Småkraft AS, datert 7.6.2010:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- Å bygge Sennedalselva Kraftverk som beskrevet i søknaden.

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- Bygging og drift av Sennedalselva Kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

Det opplyses at det er inngått avtale med grunneierne, med fallrettigheter, om falleie og øvrige rettigheter til å gjennomføre utbyggingen. Alle andre nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning. Vi ber om snarlig behandling av søknaden."

Sennedalselva kraftverk, hoveddata		
TILSIG		
Nedbørfelt	km ²	24,5
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	51,3
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	66,3
Middelvannføring	m ³ /s	1,63
Alminnelig lavvannføring	l/s	133
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	500
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	50
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	235
Avløp	moh.	93
Lengde på berørt elvestrekning	m	2300
Brutto fallhøyde	m	142
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,36
Slukeevne, maks	m ³ /s	3,4
Slukeevne, min	m ³ /s	0,025
Tilløpsrør, diameter	mm	1200
Tunnel, tverrsnitt	m ²	
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	
Installert effekt, maks	kW	3850
Brukstid	Timer	2700
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	2,5
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	7,9
Produksjon, årlig middel	GWh	10,4
ØKONOMI		
Utbyggingskostnad	mill.kr	35,3
Utbyggingspris	kr/kWh	3,41

Sennedalselva kraftverk, elektriske anlegg		
GENERATOR		
Ytelse	MVA	4300
Spenning	kV	0,69
TRANSFORMATOR		
Ytelse	MVA	4500
Omsetning	kV/kV	0,69/22
NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)		
Lengde	km	3,6
Nominell spenning jordkabel	kV	22

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 26.09.2011 sammen med representanter for søkeren, kommunen, reinbeitedistriktet og reindriftsforvaltningen. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

NVE har mottatt følgende merknader til søknaden:

Tromsø kommune v/ byutvikling uttaler i brev datert 24.9.2010 :

" ...

Viser til oversendelse datert 17.juni 2010 hvor vi ble bedt om å legge saken ut til offentlig ettersyn fram til 15.09.10. Vi har oppfattet at det videre forventes en uttalelse fra Tromsø kommune snarlig etter denne dato.

Vi har registrert flere og flere søknader om kraftutbygging i Tromsø kommune den siste tiden. I følge NVE sin egen hjemmeside skal det totalt foreligge i alt 15 ulike saker i forskjellig stadier i prosessen. Dette store antallet kan skyldes det miljømessige aspekt ved utnyttelsen av fornybar energi, men det kan også skyldes at kraftmarkedet oppfatter ny lovgiving som en liberalisering av utbyggingsmulighetene.

Med det høye antall saker i Tromsø kommune blir det viktig og ikke bare se en og en sak hver for seg. Vi oppfatter konsesjonsspørsmålet som særlig viktig i forhold til kommuneplanen når summen av søknader blir så høyt som nå. Selv om den enkelte kraftutbygging kanskje ikke får store negative følger for kommunen, så vil nedbygging av 15 vassdrag og inngrep av 15 dalfører med uberørt natur kunne få dramatiske konsekvenser. Den nasjonale betydningen av økt krafttilgang som utbyggingen av småkraftverk i Tromsø forventes å få, må stå i forhold til de samlede inngrep i Tromsønaturen. Tromsø kan innenfor friluftsliv og reiseliv vise til vesentlige ringvirkninger for trivsel, folkehelse og arbeidsplasser som følge av sin tilgang på naturopplevelser. Vi har i vedlagte kartutsnitt vist omfanget av aktuelle utbyggingsønsker innenfor Tromsø kommune sine grenser.

På den ene siden står det i forarbeidet til ny plan- og bygningslov at dispensasjon fra kommuneplanen kan oppfattes som kulant når det foreligger konsesjon. På den annen side

påpeker NVE selv behovet for samlet regional plan. Denne må derfor enten utarbeides som fylkesdelplan eller kommunedelplan. Gjeldende kommuneplan for Tromsø har ikke tatt stilling til vannkraftutbygging. Det har ved bruk av formålet Landbruk/Natur og Friluftsområde (LNF) i kommuneplanen vært en grunnleggende mening at dette skal være arealer uten inngrep. Det vil av denne grunn også være uriktig å gi dispensasjon fra kommuneplanen for ett enkelt tiltak for vannkraftutbygging, når mange saker står i kø og er avhengig av det samme. Da blir dispensasjon en regel og ikke et unntak.

Kommuneplanen er for øyeblikket til revisjon etter et vedtatt planprogram av kommunestyret. Planprogrammet ble utarbeidet og vedtatt i 2009. Det inneholder ikke noe opplegg for vurdering av egnede vassdrag for småkraftutbygging. Forslag til planprogram var ute til offentlig ettersyn og vi kan ikke se at NVE la inn noen innsigelser til forslaget som nå er vedtatt. Dette betyr at det revisjonsbehovet vi nå ser ikke kan påbegynnes med det første. Neste revisjon vil starte opp etter kommunevalget høsten 2011.

På denne bakgrunn vil vi anbefale at spørsmålet om konsesjon for Sennedalselva kraftverk utsettes til høsten 2012.

Ved behandlingen av Klima- og energiplan for Tromsø 2008-2018 vedtok kommunestyret i 2008 - etter et benkeforslag i pkt.6.2.6 - og legge til rette for maksimalt utbytte av vann- og vindkraft i sin kommune. Dette blir et signal som må legges til grunn i arbeidet med revisjon av kommuneplanen. Dette kan likevel ikke sies å svekke behovet for en samlet planlegging av disse spørsmål. I konkrete konsesjonssaker fra 2008 har kommunestyret gitt uttrykk for usikkerhet ved å kreve reguleringsplan for utbygging av småkraftverk. Selv om ny plan- og bygningslov av 1.juli 2009 har fjernet kravet om reguleringsplan, har fokus på kommuneplan og samlet vurdering økt.

For ordens skyld vil vi opplyse om at minikraftverk som tar sikte på å utnytte bekker og små elver til kraftproduksjon for enkelte husstander eller gårdsbruk i umiddelbar nærhet ikke omfattes av denne uttalelsen. Det derimot Byutviklingssjefen vil bemerke er at småkraftverk som krever fysiske inngrep flere kilometer innover i uberørt natur ikke utelukkende kan karakteriseres som småkraftutbygging. Anleggsveier innover fjellet blir alltid anlagt i 3 meters bredde pga anleggsmaskinenes bredde uansett om det er klassifisert som småkraftverk eller stor kraftutbygging. Denne prinsipielle diskusjon bør NVE bidra til kan komme."

Fylkesmannen i Tromsø uttaler i brev datert 15.9.2010 :

"...

Fylkesmannen i Troms anbefaler at det foretas en ny vurdering av hovedatkomst til kraftstasjonen, og at det ikke bygges permanent anleggsvei mellom kraftstasjonen og inntaket.

I tillegg ber vi at de to registrerte naturtypene påpekte i miljøutredningen forblir urørt under utbyggingsperioden.

Vi ber om en samlet vurdering av vannkraft i Tromsø kommune, med vekt på søknadene som ligger på høring på vestsiden av Ullsfjorden.

Vi er enige i den foreslåtte minstevannføringen kan være tilstrekkelig for å opprettholde biologisk mangfold i elva.

Beskrivelse av prosjektet (fra søknaden)

[...]

Det foreligger forskjellige søknader om utbygging og regulering av Skogneselva, Stordalselva, Ritaelva og Turrelva som renner ut i Ullsfjorden i Tromsø. Det er også gitt en konsesjon på bygging av Saltdalselva som renner ut i Ramfjorden.

Disse planlagte prosjektene medfører store inngrep i hva som i dag er nesten uberørt terreng. Miljøvernavdelingen vil understreke behov for en samlet vurdering av vannkraft i Tromsø kommune, særlig på vestsiden av Ullsfjord. I et tilfelle hvor så mange søknader er på høring samtidig er det viktig å vurdere hele område i sammenheng.

Virkning av inngrep

Det finnes ingen eksisterende inngrep i tiltaksområdet i dag. Det går en skogsbilvei innover Lavangsdalen på sørsiden av elva, men denne stopper før den kommer inn i tiltaksområdet. Hovedatkomst til anlegget blir eksisterende skogsbilvei på sørsiden av Lavangsdalen fra Fv 51 nede ved Sørfjorden. Veien skal oppgraderes noe og forlenges ca 400 m ned til kraftstasjonen. Veistrekningen som skal utbedres er ca. 2 km. Vi regner imidlertid med at standarden på skogsbilveien må rustes opp slik at det i realiteten blir ca 4 km ny vei til kraftstasjonen.

Den foreslåtte veien vil krysse Tverrelva på sørsiden av Lavangselva, men det finnes ingen beskrivelse av brukonstruksjon som skal brukes her. Det blir viktig å vurdere en konstruksjon som gjør det mulig for både fiskevandring, og å sikre passasje i perioder med høy vannføring.

Det er mulig å bygge en ny vei fra Fv 51 med bru over Lavangselva direkte til kraftstasjonen. Resultatet blir en ny vei på ca 250 m sammenlignet med 2- 4 km med utbedring og forlengelse i det opprinnelige forslaget. Vi ser det som mulig å bygge en slik vei istedenfor den planlagte, som medfører nye inngrep i uberørt terreng. Vi ber om at dette alternativet utredes.

Fra inntaket skal et nedgravd rør på ca 1950 m legges ned til kraftstasjon. Permanent rørtrase får en bredde på ca 5 m, og hvis anleggsvei ikke fjernes krever denne ytterligere ca. 5 m bredde. I anleggsperioden blir rørtrase normalt 15-20 m bred. Anleggsveien langsetter rørgaten planlegges å bli permanent atkomst til inntaket.

Miljøvernavdelingen ber NVE vurdere nødvendigheten av å ha permanent vei til inntaket. Det har i andre prosjekt ikke vært nødvendig å legge permanent anleggsvei mellom kraftstasjon og inntak. En så stor vei vil føre til en betydelig sår i landskapet og mest sannsynlig forstyrre en registrert naturtype. Vi mener denne veien kan fjernes etter byggingen. Miljøvernavdelingen vil anbefaler at både endemorenen ved inntaket og rikmyra nær kraftstasjonen forblir urørt ved bygging av rørtrase og anleggsveien.

Skred- og rasfare

Det bør påpekes at områder som grenser inn mot inntaket, kraftstasjonen og rørgata er karakterisert som potensielt rasfarlige i NGU's kartlegging.

Biologisk mangfold

Vi har ingen kjennskap til registreringer av vegetasjon i influensområdet utover det som er registrert i søknaden. Det er ikke gjort registreringer av vegetasjonen langs veitraseen opp til kraftstasjonen. De største terrenginngrepene i denne søknaden er veitraseen og rørgata. Selv om det ikke er gjort slike undersøkelser, vil vi ferdigbehandle søknaden. Vi vil likevel anbefale at det gjøres en videre undersøkelse av vegetasjon der det skal lages ny vei, dvs. på sørsiden av Lavangselva frem til kraftstasjonen.

To naturtyper ligger enten innenfor eller ved grensen til tiltaks- og influensområdet Sennedalselva elvemeandre ligger oppstrøms inntaket og er i hovedsak vurdert å ligge utenfor

influensoområdet. Ifølge miljøutredningen har området mest sannsynlig verdi B — middels verdi. Miljøvernavdelingen er enig med Multiconsult om at det ikke er nødvendig å undersøke nærmere, men vil oppfordre at dette området blir urørt under byggefasen.

Den andre naturtypen i området omfatter partier med rike bakkemyrer og morener på sørsiden av Sennedalselva, nær samløpet med Vasselva. Verdien av rikmyra er i miljøutredningen under tvil satt til verdi B — middels verdi. Området blir sannsynligvis berørt under utbygging av anleggsveien. Miljøvernavdelingen ber om at både endemorenen ved inntaket og rikmyra som er avmerket som naturtype nær kraftstasjonen forblir urørt ved bygging av rørtrase og anleggsveien.

Fisk og ferskvannbiologi

Det finnes ingen registreringer av fiskebestandene i Sennedalselva i dag. Elvemeandreringer direkte oppstrøms inntaket er sannsynligvis egnet leveområde for innlandsfisk/ørret, men det er ikke forventet at denne strekningen blir påvirket av anlegget.

I søknaden er det nevnt at det er et strekk med anadrom fisk i Lavangselva. Fylkesmannen i Troms har ingen data om fiskeregistreringer i Lavangselva. Det er likevel mulig at anadrom fisk forekommer i elva.

Inngrepsfrie naturområder i Norge (INON)

Utbyggingen vil ha en negativ betydning for inngrepsfrie naturområder i Norge (INON). Selve Sennedalselva kraftverk vil medføre et netto tap av INON-areal på 4,1 km², hvorav 4,0 km² av området er i dag klassifisert som inngrepsfri sone 2 og 0,1 km² ligger i inngrepsfri sone 1. En eventuell konsesjon gjør at 9 km² fra villmarksprega områder blir omklassifisert til INON-sone 1 og 10 km² fra INON-sone 1 til INON-sone 2. Et tap av 4,1 km² av INON sone 2 fører ikke til store konsekvenser i seg selv, men det sees som viktig å vurdere et total tap av inngrepsfrie naturområder i Tromsø kommune i forbindelse med andre kraftprosjekter som ligger nå på høring. Utbygging av alle søknadene i området vil medføre at det ikke vil være villmarkspregede arealer igjen mellom Ramfjorden og Ullsfjorden. For definisjoner av soner se "Retningslinjer for små vannkraftverk" fra OED.

Vannforskriften

I vannforskriftens § 4 står det at:

"Tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemiske tilstand, i samsvar med klassifiseringen i vedlegg V, og når det gjelder kjemisk tilstand også oppfylle kravene i forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 17."

Per i dag er Sennedalselva karakterisert til å ha ingen risiko for ikke å oppnå miljømål i tråd med vannforskriften innen 2021. Bygging av et småkraftanlegg vil medføre at miljøtilstanden i elva blir redusert, sannsynligvis fra en "svært god" tilstand til "god" som definert i Veileder 01:2009 Klassifisering av miljøtilstand i vann. En slik forringelse av miljøtilstand er tillatt under § 12 (ny aktivitet eller ny inngrep) dersom det skyldes ny bærekraftig aktivitet m.m.

Vi regner med at de forebyggende tiltak som er foreslått i søknaden vil sikre oppnåelse av miljømål i elva innen 2021 i tråd med vannforskriften.

Dersom det er nødvendig med revegetering med såing, må stedegne frøblandinger nyttes.

Avfallsbehandling: I søknaden skrives det bl.a.:

"Det anbefales at alt avfall fjernes og bringes ut av området og ikke deponeres på stedet. Avfall bør ikke deponeres ved moreneryggen i øvre del."

Alt avfall er produksjonsavfall og skal, som det skrives i søknaden, være i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Dette betyr at alt avfall skal gjenbrukes, gjenvinnes eller leveres godkjent mottak. Deponering av avfall er ikke tillatt.

Olje og drivstoff: Vi presiserer at dette skallagres slik at avrenning forhindres. Dette betyr at olje- og drivstofflagre skal sikres med tett bunn slik at eventuelle lekkasjer fanges opp.

Minstevannføring

Elva er i dag karakterisert ved en høy og stabil vannføring. Et eventuelt småkraftanlegg vil redusere vannføring i strekningen mellom inntaket og kraftstasjonen. Miljøvernavdelingen er enig i behov for en minstevannføring. Det er foreslått en minstevannføring av 400 l/s om sommeren og 50 l/s om vinteren. Denne vannføringen er lavere enn de 5-persentilene på sommeren og vinteren, men vi tror det er tilstrekkelig vannføring i den påvirkede strekningen til å sikre biologisk mangfold i området, estetikk av elva og til å opprettholde en minstevannføring i forhold til blant annet vannspeilet i myrområdene."

Tromsø fylkeskommune uttaler i brev datert 27.10.2010 :

" ...

Vi viser til deres brev av 17.6.2010 med høring av søknad tilknyttet bygging av Sennedalselva kraftverk i Tromsø kommune, Troms fylke.

Vi vurderer det som lite sannsynlig at hittil ukjente automatisk fredete kulturminner som tilhører vårt ansvarsfelt vil bli berørt som følge av utbygging ved Sennedalselva. På bakgrunn av dette har vi valgt å ikke gjennomføre kulturminnebefaring i omsøkte område.

Vi har på bakgrunn av dette ingen merknader til høringen."

Mauken og Tromsdalen Reinbeitedistrikt uttaler i brev datert 9.8.2010 :

" ...

Mauken/Tromsdalen reinbeitedistrikt går i mot det omsøkte småkraftverket i Sennedalselva i Tromsø kommune. Området for det omsøkte småkraftverket ligger innenfor reinbeitedistriktets sommerbeiteland, og berører svært viktige områder for rein, b.la. er det flyttelei her.

Reinbeitedistriktet viser for øvrig til at distriktet er hardt rammet hva som gjelder inngrep i reinbeiteområdene. Dette må bli sett på samlet i hele reinbeitedistriktet."

Reindriftsforvaltningen Troms uttaler i brev datert 8.9.2010 :

" ...

Søknaden har vært forelagt berørte reinbeitedistrikt Mauken /Tromsdalen, som har uttalt at de går imot det omsøkte småkraftverket. Området for det omsøkte småkraftverket ligger innenfor reinbeitedistriktets sommerbeiteland, og berører svært viktige områder for rein, b.la. er det flyttelei her.

Reinbeitedistriktet viser for øvrig til at distriktet er hardt rammet hva som gjelder inngrep i reinbeiteområdene. Dette må bli sett på samlet i hele reinbeitedistriktet.

Fra Reindriftsagronomens side vises det til at reindriftens flytteleier er gitt et særskilt vern gjennom § 22 i Lov om reindrift. Videre at dette er ett viktig sommerbeiteområde for rein.

Reindriftsagronomen går imot utbygging av omsøkte småkraftverk."

Ishavkysten friluftsråd uttaler i brev datert 27.12.2010 :

"...

NVE har hatt søknad om utbygging av Sennedalselva (Čuonjávájohkka) på høring som enkeltsak. Tromsø kommune har 24.9.2010 stilt seg kritisk til de mange og omfattende utbyggingssakene og understreket behov for at en helhetlig vurdering av urørte fjellområders verdier. Kommunen mener Sennedalselva må sees sammen med saker i området forøvrig. Dette slutter friluftsrådet seg til. Sennedalen (Čuonjávággi) er en viktig innfallsport til Meahccevággi og Stormheimen forøvrig. Sennedalselva kommer fra det samme høgfjellsområdet og drenerer ut i Lavangselva som lik de elvene som nå er på høring, renner ut i Sørfjorden. Selv om søkerne ikke gjør det, er det viktig at offentlige myndigheter ser dette vassdraget i sammenheng med de andre i samme høgfjellsområde/fjordlandskap.

[...]

Sennedalen (Čuonjávággi)

1) Sennedalen er et solrikt og populært turområde med innfallsporten nedenfor Nakkevatnet ved Vállas. Herfra kan man gå mot sola hele dagen i urørt og lett terreng.

2) Sennedalen kr. er planlagt med kraftstasjon på 235 moh ca. 50 m ovenfor samløpet med Lavangselva, med 2 km nedgravd rørgate, 0,4 km ny og 2 km oppgradert veg til stasjonen, samt atkomstveg til inntaket langs rørgata.

3) Anlegget sammenfaller i stor grad med eksisterende turrute

[...]"

Naturvernforbundet i Tromsø og omegn uttaler i brev datert 17.1.2011:

"...

NNV Tromsø og omegn viser til uttalelsene fra geologisk institutt ved Universitetet i Tromsø av 02.12.2010 og Ishavskysten friluftsråd 27.12. 2010, oversendt NVE 04.01.2010. Vi slutter oss til de vurderinger de har lagt fram om områdets avgrensning og verdier, og at beslutningsgrunnlaget er mangelfullt. Området mellom Lavangsdalen og Sørfjorden er et urørt fjellområde og særlig verdifullt fjordlandskap. Vi ser ikke disse prosjektsøknadene som miljømessig forsvarlige, og ber NVE om å avslå søknadene.

Vi stiller videre spørsmål ved at man presenterer nedgraving av rørgater og revegetering som et miljøtiltak i sårbar og urørt natur, også fordi dette nødvendigvis vil føre til merarbeid ved avvikling av drift.

Naturvernforbundet i Tromsø og omegn har høsten 2010 bedt om pause i saksbehandlingen av kraftanlegg i Troms, i påvente av at myndighetene har framskaffet gode nok data om natur og landskapsverdier og evaluering av energimål.

Vi ber også NVE sørge for at Naturvernforbundet Tromsø og omegn kommer på høringslista og får informasjon om alle typer saker."

Bjarne Elvevoll uttaler i brev datert 13.8.2010 :

"...

I punkt 3.10 i konsesjonssøknaden står det følgende:

"3.10 Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser En av grunneierne står for det eneste uttaket av drikkevann fra Sennedalselva. Dette uttaket er nede ved fjorden. Det er ellers ingen kjente vannuttak. Det er ingen antropogene utslipp innenfor tiltaks- og influensområdet med unntak av mulige utslipp fra beitedyr. Uttaket av drikkevann kan skje som før ettersom vannføringen i det aktuelle uttaksområdet vil være den samme som før utbyggingen. Ved redusert vannføring i elver kan vannkvaliteten endres som følge av at det relative bidraget av uønskede kjemikalier øker. Det er imidlertid ingen utslipp og ingen vannforsynings- eller resipientinteresser innenfor tiltaks- og influensområdet. Det ventes ikke at vannkvaliteten vil endres i særlig grad.

Tiltaket forventes å få ubetydelig konsekvens (0) for vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser."

Dette er ikke helt riktig, da også vår husstand henter drikkevann fra samme uttak. Vi forutsetter at en utbygging ikke fører til noen endring i vannkvalitet og forsyning. Dersom påstandene i punkt 3.10 viser seg å ikke være riktige, forventer vi at utbygger sørger for alternativ vannforsyning, som ikke står tilbake for den vannkvalitet og forutsikbarhet i forsyningen som vi har i dag."

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev av 16.9.2011 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

"...

Bakgrunn

Vi viser til brev der dere ber om Småkrafts kommentarer på mottatte høringsutsagn vedrørende konsesjonssøknaden for Sennedalselva kraftverk i Tromsø kommune i Troms fylke.

Følgende interessenter har gitt sitt høringsutsagn i saken:

- *Troms kommune*
- *Fylkesmannen i Troms*
- *Troms fylkeskommune*
- *Reindriftsforvaltningen Troms, Mauken/ Tromsdalen Reinbeitedistrikt*
- *Naturvernforbundet i Tromsø*
- *Ishavskysten friluftsråd*
- *Bjarne og Torunn Elvevoll*

Tromsø kommune, kommentarer:

Tromsø kommune kommenterer at det er mange søknader om kraftverksutbygginger i kommunen. Pågående rullering av kommuneplan tar ikke for seg vurderinger om utbygging av vannkraftverk. Planprogrammet ble vedtatt i 2009 og en ny rullering av kommuneplan vil ikke kunne starte opp før tidligst etter kommunevalget i september 2011. Kommunen anbefaler derfor at spørsmålet om konsesjon for Sennedalselva kraftverk utsettes til høsten 2012.

Småkraft AS sine kommentarer:

I og med at det foreligger flere søknader i området mener Småkraft Troms kommune har en god mulighet for å se utbygging i dette området under ett. Området er geografisk begrenset og det foreligger flere alternativer for utbygging. Småkraft forholder seg til de planer som foreligger og mener kommunen må forholde seg til de høringsfrister som blir satt av NVE.

Fylkesmannen i Troms, kommentarer:

Fylkesmannen i Troms anbefaler at det foretas en ny vurdering av hovedatkomst til kraftstasjonen, og at det ikke bygges permanent anleggsvei mellom kraftstasjonen og inntaket.

I tillegg ber vi at de to registrerte naturtypene påpekte i miljøutredningen forblir urørt under utbyggingsperioden.

Vi ber om en samlet vurdering av vannkraft i Tromsø kommune, med vekt på søknadene som ligger på høring på vestsiden av Ullsfjorden.

Vi er enige i den foreslåtte minstevannføringen kan være tilstrekkelig for å opprettholde biologisk mangfold i elva.

Småkraft AS sine kommentarer:

Valg av adkomstløsning bygger på de eksisterende forhold i området og ønske fra fallrettshavere. Det er en eksisterende veg/ traktorveg langs Lavangselvas sørside som er tenkt oppgradert til adkomstveg til kraftstasjonen. Eksisterende veg er planlagt forlenget med 400 meter. Det er vurdert alternativ vegadkomst over Lavangselva og tilknytning mot Fv 51. Denne løsningen er kortere, ca 300 meter, men forutsetter bygging av en ny bro. Kostnadsmessig vil denne løsningen bli dyrere og være til mindre nytte for grunneierne til uttak av skog.

Under detaljprosjekteringen vil de to naturtypene bli registrert sammen med planlagt rørgate trase og Småkraft vil tilpasse rørgaten etter naturtypene.

For samlet vurdering av vannkraft i Tromsø kommune viser en til kommentarer under Tromsø kommune.

Troms fylkeskommune, kommentarer:

Troms fylkeskommune, kulturetaten vurderer det som lite sannsynlig at hittil ukjente automatisk fredete kulturminner vil bli berørt av utbygging av Sennedalselva. På bakgrunn av dette har de valgt og ikke gjennomføre kulturminnebefaring.

Troms fylkeskommune har ingen merknader til høringen.

Mauken/ Tromsdalen reinbeitedistrikt og Reindriftsforvaltningen i Troms, kommentarer:

Området rundt Sennedalselva ligger i reinbeitedistriktets sommerbeiteland og berører svært viktige områder for rein, bla er det flyttelei her. Reinbeitedistriktet viser for øvrig til at distriktet er hardt rammet hva som gjelder inngrep i reinbeiteområdene. Dette må bli sett på samlet i hele reinbeitedistriktet.

Småkraft AS sine kommentarer:

Kommentarene fra reinbeitedistriktet og reindriftsforvaltningen kommenteres under et.

Småkraft AS vil utforme inntak og rørgate på en slik måte at det i driftsfasen ikke vil være redusert fremkommelighet for reindriften. Utbygging av Sennedalen kraftverk vil ved redusert vannføring kunne bedre forhold for kryssing. Vi er i dialog med reinbeitedistriktet og vil arbeide for å komme til enighet.

Naturvernforbundet i Tromsø, kommentarer:

Naturvernforbundet i Tromsø har kommentert kraftutbygging i Troms generelt og ikke spesifikt for Sennedalselva. De kommenterer at området mellom Lavangsdalen og Sørfjorden er et urørt fjellområde og særlig verdifullt fjordlandskap og stiller spørsmål om nedgraving av rørgater og revevegetering er tilfredsstillende miljøtiltak i sårbar og urørt natur. Tilslutt kommenteres det at Naturvernforbundet i Tromsø og omegn har bedt om pause i saksbehandlingen av kraftanlegg i Troms, i påvente av at myndighetene har fremskaffet gode nok data om natur og landskapsverdier og evaluering av energimål.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft mener en utbygging av småkraftverk gir små inngrep i naturen. Ved å grave ned rørgaten vil det på sikt revegeteres og inngrepet vil således bli mindre synlig. Småkraft har utarbeidet søknad etter gjeldende mal med de utredningene som kreves.

For samlet vurdering av vannkraft i Tromsø kommune viser en til kommentarer under Tromsø kommune.

Ishavskysten friluftsråd, kommentarer:

Friluftsrådets vurdering er

Konsesjonssøknadene gir et mangelfullt beslutningsgrunnlag. Dette fordi

- Influensområdets geografisk avgrensing er feil, og konsekvensene framstilles som reduserte.*
- Områdets kvaliteter som sårbart høgfjellsområde og verdifullt fjordlandskap er ikke ivaretatt.*
- Registreringer og analyser av miljødata mangler fra tidligere.*
- Miljøundersøkelsene i konsesjonssøknadene er mangelfulle, og det er avvik mellom grunnlaget for miljørapporter/ KU og konsesjonssøknad.*
- Naturmangfoldloven skal legges til grunn i alle saker som berører naturmangfold (inkl. geologi), §§ 7–12 skal stå sentralt, men omtales ikke/ berøres ikke i oversendte konsesjonssøknader.*
- Utbyggere har ikke bistått for å opplyse sakene godt nok.*
- Det framstilles i søknadene som om nedgraving av rørgater er en miljømessig fordel.*

0-alternativet er ikke godt nok utreda, og behovet for utbygging er ikke dokumentert.

Friluftsrådet vurderer Stormheimen som et urørt og unikt høgfjellsområde mht. skjønnhet, naturmangfold og opplevelsesverdier, og Ullsfjorden som enestående kystalpint fjordlandskap som samfunnet må ta vare på for framtida.

Friluftsrådet ser ikke kraftutbygging som miljømessig forsvarlig og frarår samtlige omsøkte utbygginger i dette området. Landskapet bør sikres mot skjemmende naturinngrep og tas vare på som INON for bærekraftig friluftsliv og naturbasert turisme.

Ovennevnte kommentarer gjelder for utbygging av Stormheimen/ Ullsfjorden generelt mens for Sennedalselva (Čuonjávággi) er det kommentert følgende.

- 1) Sennedalen er et solrikt og populært turområde med innfallsporten nedenfor Nakkevatnet ved Vállas. Herfra kan man gå mot sola hele dagen i urørt og lett terreng.
- 2) Sennedalen krø er planlagt med kraftstasjon på 235 moh ca. 50 m ovenfor samløpet med Lavangselva, med 2 km nedgravd rørgate, 0,4 km ny og 2 km oppgradert veg til stasjonen, samt atkomstveg til inntaket langs rørgata.
- 3) Anlegget sammenfaller i stor grad med eksisterende turrute

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft mener friluftsrådet påstand om at konsesjonssøknadene gir mangelfullt beslutningsgrunnlag, ikke medfører rettighet. Småkraft kjenner seg ikke igjen i den generelle uttalelsen. Vi har utarbeidet søknad etter gjeldende mal med de utredningene som kreves. NVE har akseptert søknaden for høring og vi mener således at utredningsplikten er oppfylt.

For øvrig har Småkraft stilt opp på de møter som friluftsrådet har invitert oss til.

Ved en utbygging av Sennedalen kraftverk har lokale grunneier påpekt at turruten ikke kommer i nærheten av inntaksområdet men vil krysse rørgaten noe lavere. Vi kan ikke se at rørgaten etter at den er revegetert vil være til vesentlig sjenanse for turbruken i området.

Bjarne og Torunn Elvevoll, kommentarer:

Bjarne og Torunn Elvevoll kommenterer at de tar ut drikkevann fra Sennedalselva, og at de forutsetter at utbyggingen ikke fører til endring i vannkvalitet og forsyning.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft AS vil ikke redusere kvaliteten på de rettigheter som er etablert i området og som kommer i berøring med tiltaket. I anleggsperioden vil det bli etablert midlertidig løsning for å opprettholde vannforsyning.

Småkrafts konklusjon:

Vi mener at fordelene ved en utbygging av Sennedalselva er større enn ulempene.

Norge trenger mer fornybar energi! For å realisere en småkraftutbygging, er den avhengig av at de som innehar rettighetene til ressursene griper fatt i muligheten og iverksetter utbygging.

Småkraft har etter 27 ferdig bygde kraftverk fått god erfaring med å rydde, revegetere anleggsområder. Vi har fått positive tilbakemelding på utført arbeid og vi har fått byggeskikkspris på Oftedal i Sirdal kommune. Vi ber derfor NVE vektlegg de positive virkningene prosjektet vil medføre i den videre behandlingsprosessen."

Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse

I etterkant av sluttbefaringen kom det inn følgende uttalelser:

Ishavskysten friluftsråd har sendt inn brev datert 5.10.2011 hvor de vurderer den samlede vannkraftutbygging i Stormheimen/ullsfjorden. De ønsker at Sennedalselva sees i sammenheng med de andre søknadene som behandles i "Ullsfjordutbyggingen".

Reindriftsforvaltningen Troms har sendt inn brev datert 28.9.2011 hvor de påpeker at planen vil berøre en flyttlei som er den eneste tradisjonelle flyttlei til vår og høstflytting ut og inn av sommerbeiteområdet til Mauken/Tromsdalen reinbeitedistrikt. De vektlegger den samlede effekten av

de omsøkte tiltakene i området og det faktum at prosjektet kan medføre en sperring av en flyttlei. Dersom det gis konsesjon mener de at det må stilles store krav til avbøtende tiltak da det iht. reindriftsloven ikke er tillatt å sperre en flyttlei. De ønsker også at veien opp til inntaket må sperres for allmenn ferdsel i anleggs- og driftsperioden og at bruken av veien forutsetter god dialog med det berørte reinbeitedistriktet. Plassering av kraftstasjonen vil ikke påvirke flyttleien, men de mener at den vil kunne øke unnvikelseeffekten av området.

Mauken/Tromsdalen reinbeitedistrikt uttalte seg om flere sluttbefaringer i sitt distrikt i brev datert 4.11.2011. Om Sennedalen påpeker de spesielt at området allerede er vanskelig å flytte gjennom og at småkraftplanene vil kunne forverre denne flyttingen. Inntaksdammen vil berøre det stedet som er mest hensiktsmessig for flytting av rein. De er bekymret for at inngrepene i forbindelse med bygging av kraftverket vil vanskeliggjøre flytting helt. De går imot planen da det ligger innenfor sommerbeiteland og en svært viktig hovedflytt- og trekklei som binder sammen Storheimen og Stordalen.

Byutvikling – Tromsø kommune uttalte i brev datert 13.1.2012 at planene som foreligger ikke er i samsvar med ny arealdel til kommuneplan for Tromsø slik den ble vedtatt den 28.9.2011. De understreker behovet for å se samlet på søknadene som foreligger i Ullsfjordområdet og de ber om at en avgjørelse av konsesjonsspørsmålet utsettes til det foreligger en samlet vurdering og plan etter plan- og bygningslovens bestemmelser. For Sennedalselva spesielt mener kommunen at elva ikke er noe spesielt og iøyenfallende landskapselement mellom inntak og kraftstasjon, og at den ikke er synlig fra bebyggelse eller fylkesveg 51. De ønsker en vurdering av mulighet for boring på en begrenset strekning for å redusere terrenginngrepene ved en ev. utbygging, og at framføring av rørgate og anleggsvei legges utenom en rik bakkemyr for å unngå drenering av denne. De mener videre at det må legges vesentlig vekt på hensynet til drivingslei i en ev. detaljplanlegging av prosjektet. Kommunen ønsker å få tilgang på eventuelle detaljplaner så fort disse foreligger for å kunne vurdere en søknad om dispensasjon fra kommunens arealdel.

Småkraft AS har kommentert de innkomne uttalelsene i brev datert 25.1.2012:

”...

Tromsø kommune, kommentarer:

Tromsø kommune kommenterer at det er mange søknader om kraftverksutbygginger i kommunen. Pågående rullering av kommuneplan tar ikke for seg vurderinger om utbygging av vannkraftverk. Planprogrammet ble vedtatt i 2009 og en ny rullering av kommuneplan vil ikke kunne starte opp før tidligst etter kommunevalget i september 2011. Kommunen anbefaler derfor at spørsmålet om konsesjon for Sennedalselva kraftverk utsettes til høsten 2012.

Tromsø kommune ber om at det vurderes boring i stede for nedgravd rør øverst ved inntaket og at rørgaten blir ført i ytterkant eller utenfor myrområdet i rørtraseen. Det kommenteres også at Sennedalselva krysses av en viktig drivingslei der alternative krysningsmuligheter ønskes omtalt. Tromsø kommune ber også om at rørgaten blir lagt i anleggsvei.

Småkraft AS sine kommentarer:

I og med at det foreligger flere søknader i området mener Småkraft Tromsø kommune har en god mulighet for å se utbygging i dette området under ett. Området er geografisk begrenset og det foreligger flere alternativer for utbygging. Småkraft forholder seg til de planer som foreligger og mener kommunen må forholde seg til de høringsfrister som blir satt av NVE.

Tiltaksområdet ved inntaket egner seg ikke for boring. Terrenget tilsier at det er morenemasser i området. Den mest skånsomme måten og gjennomføre rørgatetrassen på vil være med nedgravd rørgate. I det siste partiet inn til inntaket vil det være aktuelt å legge rør i

anleggsveien. Dette vil redusere inngrepet. For resten av traseen er det fordyrende og lite hensiktsmessig å legge rør i anleggsveg. Rørtrase vil bli lagt i ytterkant av myr. Detaljplaner vil bli utarbeidet ved en eventuell konsesjon.

Mauken/ Tromsdalen reinbeitedistrikt og kommentarer:

Området rundt Sennedalselva ligger i reinbeitedistriktets sommerbeiteland og berører svært viktige områder for rein, bla er det flyttelei her. Dersom det gis konsesjon stilles det store krav til avbøtende tiltak for å ta vare på flyttleien.

Reindriftsforvaltningen i Troms, kommentarer:

Reinbeitedistriktet viser til sluttbefaringen av 26. september 2011. Der uttalte reinbeitedistriktet at området allerede er et vanskelig terreng å flytte gjennom.

Småkraftplanene vil forverre flyttingen gjennom Sennedalen. Inntaksdammen er tenkt plassert på et sted som er den mest hensiktsmessige plassen for flytting av rein, det vil si nordsiden av elva. Det sørlige alternativet for inntaksdammen er også en flyttelei som brukes.

Reindriftsforvaltningen er redd for at inngrepene mellom inntaksdam og kraftstasjon og den planlagte permanente veien er så store at det vil vanskeliggjøre flyttingen helt.

Småkraft AS sine kommentarer:

Kommentarene fra reinbeitedistriktet og reindriftsforvaltningen kommenteres under ett.

Småkraft AS vil utforme inntak og rørgate på en slik måte at det i driftsfasen ikke vil være redusert fremkommelighet for reindriften. Utbygging av Sennedalen kraftverk vil ved redusert vannføring kunne bedre forhold for kryssing. Reinbeitedistriktet uttaler at Sennedalselva har et naturlig krysningspunkt midt på utbyggingsstrekningen som brukes når det er lite vann i elva. Dersom det er stor vannføring krysses Sennedalselva oppstrøms inntak. En utbygging, etter anleggsperioden, vil kunne gi bedre krysningsforhold enn i dag. Det opplyses om at flyttleie rett oppstrøms inntak er rasutsatt. I anleggsperioden vil vi være i kontakt med reinbeitedistriktet for å komme til enighet om perioder der flytting skjer og anleggsdrift må avvente. Vi er i dialog med reinbeitedistriktet og vil arbeide for å komme til enighet. Dersom NVE stiller krav om tilbakeføring av anleggsveg vil dette bli gjort.

Ishavskysten friluftsråd:

Småkraft AS viser til tidligere kommenterte uttalelser fra Ishavskysten friluftsråd.

Småkraft AS har kommet med noe tilleggsinformasjon rundt inntaksplassering og utforming av inntak etter ønske fra NVE i e-post datert 15.6.2012:

"...

Som det fremgår på bildet har vi trekt ned inntaket noe. Endringen vil ikke medføre vesentlige endringer på produksjon.

I kommentar fra reinbeitedistriktet påpekes det vanskeligheter med å krysse Sennedalselva som en viktig negativ effekt. Som det fremgår av bildet vil påviste plassering ligge nedenfor aktuell trekkroute. Dersom reinen følger nordsiden av Sennedal vil inntaksdammen ikke hindre ferdsel. Distriktet påviste ikke på befaring krysningspunkt i det aktuelle området, enten betydelig lengre nedstrøms inntak eller betydelig lengre oppstrøms.

Småkraft er av den klare oppfatning at i driftsperioden vil Sennedalen kraftverk ikke være til vesentlig sjenanse for reindriftsnæringen. Kryssing av Sennedalselva nedstrøms inntak vil bli bedret ved mindre vannføring. For øvrig vises til tidligere kommentarer.

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Småkraft AS er et produksjonsselskap etablert av fire selskaper i Statkraftalliansen. Selskapet eies av Statkraft, BKK, Agder Energi og Skagerak Energi.

Om søknaden

Småkraft AS har inngått avtale med grunn- og fallrettseierne langs Sennedalselva i Tromsø kommune, for utnyttelse av vannkraftressursene i vassdraget. Foreslåtte utbygging vil bidra med en årlig produksjon på 10,4 GWh ved en ytelse på 3,85 MW.

Tiltaket er ikke tidligere vurdert etter vannressursloven.

Beskrivelse av området

Sennedalselva ligger i Tromsø kommune i Troms fylke på vestsiden av Sørfjorden, ca. 25 km øst for Tromsø by. Sennedalselva renner ut i Lavangselva som har sitt utløp i Sørfjorden ved Sjursnes ca. 4 km nedenfor kraftstasjon.

Tiltaket ligger i et skogsområde omkranset av høye topper på over 1000 m. Inntaket ligger like nedstrøms et våtmarksområde hvor Sennedalselva har meandert og dannet kroksjøer. Ved det planlagte inntaket har elva gravd seg igjennom en stor morenerygg som strekker seg sørøstover. Nedover dalen har elva gravd seg ned i løsmasser og dannet en markert kant langs sørsiden. På nordsiden av elva, øverst i tiltaksområdet, er det partier med rasmark.

Sør for elva ligger det større myrområder hvor deler av rørgata planlegges nedgravd. Noe nedstrøms kraftstasjonsområdet løper Sennedalselva sammen med Vasselva. Herfra går vassdraget under navnet

Lavangselva ut i Sørfjorden. Berggrunnen i tiltaksområde er næringsrik og lett forvitrelig, og årsnedbøren ligger mellom 800 – 1500 mm.

Vegetasjonen i området er lite variert, og består hovedsakelig av myr sør-øst for elva og bjørkeskog av ulik utforming og rikhet langs begge sider av elveløpet. På nordsiden vokser skogen oppover langs rasmarene. Oppstrøms inntaket finnes naturtypen ”kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti”, og på sørsiden av elva i nedre del av tiltaksområdet er det en rikmyr. På løsmasseryggen rett på sørøstsiden av planlagt inntaksdam er det innslag av fattig fjellhei. På motsatt side av elva er vegetasjonen åpen på grunn av regelmessige snøras, men noe mer rik med innslag av en del storbregneenger og snøleiesamfunn. Det er ikke registrert rødlistede arter i influensområdet, men artene trepiplerke og løvsanger oppført på Bern-konvensjonens liste II ble observert. Det er ikke observert fossefall langs elva.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Det er ingen eksisterende inngrep i tiltaksområdet. Det går en skogsbilvei innover Lavangsdalen på sørsiden av elva, men denne stopper før en kommer inn i tiltaksområdet.

På nordsiden av elva går fylkesvei 51 med tilknytning til riksvei 91 og E6 mot Tromsø.

På nordøstsiden av Lavangsdalen er det noen småbruk og hytter. Nærmeste bygg er en hytte som ligger vel 200 m øst for planlagte kraftstasjon.

Teknisk plan

Inntak

Inntaksdam skal bygges på fundament som trolig er en kombinasjon av ur og morenemasser. Damplasseringen er i forlengelse av en endemorene som har dannet et større våtmarksområde. Damkronen er planlagt slik at våtmarksområdet ikke påvirkes ved normale vannføringer. I ekstreme flommer kan deler av myren bli påvirket. Damkronen er lagt på ca. kote 235. Det planlegges ingen reguleringer. Med en dam med høyde på 3 m blir inntaksbassenget på ca. 4000 m³. Dammens lengde blir ca. 25 m.

Rørgate

Fra inntaket legges et nedgravd rør ca. 1950 m ned til kraftstasjonen. Rørgaten med diameter 1200 mm, blir liggende på sørsiden av elva. Rørgrøften blir i hovedsak i løsmasser, men det kan være noe store blokker i urmassene på øvre del, og noen fjellrygger nedover langs myrene. Rørtraseen skal i størst mulig grad legges utenom myrområdene, og det er viktig at rørgrøften ikke blir en drenering av myra.

Permanent rørtrase får en bredde på ca. 5 m, og hvis anleggsveien ikke fjernes krever denne ytterligere ca. 5 m bredde. I anleggsperioden blir rørtrase normalt 15-20 m bred. Anleggsveien langsetter rørgaten planlegges å bli permanent atkomst til inntaket.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen plasseres ved Sennedalselva ca. 50 m ovenfor samløpet med Lavangsdalselva. Kraftstasjonen fundamenteres på løsmasser, hovedsakelig bestående av elvegrus. Gulvnivå i maskinsalen legges slik at kraftstasjonsutstyret ikke er utsatt for flom.

Kraftstasjonen vil bli på ca. 90 m². Det installeres en horisontal akslet Francis turbin og en liten vertikal flerstrålers Pelton turbin med total ytelse på 3,85 MW. Trafo plasseres i separat rom i kraftstasjon.

Fra kraftstasjonen føres en ca. 10 m lang avløpskanal vannet tilbake til Sennedalselva.

Elektriske anlegg

Anlegget knyttes til eksisterende kraftlinje ved Sjursnes. Dette krever ca. 3,5 km kabel langs atkomstvei ned mot eksisterende 22 kV linje, ca. 200 m ovenfor fjorden.

På nedre del kommer kraftlinjen gjennom et boligområde, og det må gjøres nærmere kartlegging slik at linjen ikke kommer i konflikt med eksisterende og planlagt bebyggelse. Luftstrekk på denne delen kan også være et alternativ.

Netteier Troms kraft Nett har gjennomført en beregning av nettkapasitet for Sennedalselva kraftverk, men avhengig av framdrift på andre småkraftverk som knyttes opp mot samme 22 kV nett, vil det kunne bli behov for oppgradering. Per i dag er det kapasitet på nettet.

Veier

Hovedatkomst til anlegget blir på sørsiden av Lavangsdalen fra fylkesvei 51 nede ved Sørfjorden og langs eksisterende vei. Veien skal oppgraderes noe og forlenges ca. 400 m ned til kraftstasjonen. Det bygges anleggsvei oppover langs rørgate og denne blir permanent atkomst til dammen.

Veistrekning som skal utbedres er ca. 2 km. Grunneierne ønsker at vei skiltes for å hindre unødvendig ferdsel.

Massetak og deponi

Masser fra graving langs rørgate vil bli tilbakefylt i grøft og over rør. Overskuddsmasse i kraftstasjonsområdet vil bli benyttet til tilbakefylling rundt bygg, og til veibygging.

Det vil være behov for tilkjørt masse for omfylling av rør og bygging av atkomstvei, og det kan være aktuelt å åpne massetak for dette i nærheten av anleggsområdet/langs atkomstvei. Det er ikke behov for massedeponi.

Hovedrigg vil trolig bli plassert ved kraftstasjonen, mens en mindre rigg vil bli etablert nedenfor dam, for bygging av dam og inntak. Videre vil det være aktuelt med mellomlagring av rør på eksisterende plasser langs atkomstvei.

Hydrologisk grunnlag

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 24,5 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 1,63 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 1,3 % og nedbørfeltet har en breandel på 1,5 % og snaufjellandel på 96,4 %. Avrenningen varierer noe fra år til år med dominerende vår- og sommerflom. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 500 og 50 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 133 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 3,4 m³/s og minste slukeevne 0,025 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 400 l/s i perioden 15.05. til 30.09. og 50 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 68 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det

aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Sennedalselva kraftverk til ca. 10,4 GWh fordelt på 2,5 GWh vinterproduksjon og 7,9 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 35,3 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 3,41 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har fått noe høyere utbyggingskostnader enn søkers beregninger. Det vil være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Permanente arealbeslag vil bli ca. 33,3 daa hvor rørtaseen og nye veier utgjør hoveddelen.

Alle berørte grunneiere er angitt i søknaden. Småkraft AS har inngått avtale med alle hjemmelshavere til fall og grunn.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Tiltaks- og influensområdet er i kommuneplanen for Tromsø avsatt som LNF-område.

Samlet plan (SP)

Utbygning av Sennedalselva er ikke behandlet i Samlet Plan.

Verneplan for vassdrag

Sennedalselva er ikke et verna vassdrag. Nærmeste verna vassdrag er Breidvikselva som er nabofelt til Lavangselva i nordvest. I områdene øst for Sørfjorden er det flere vernede vassdrag, Fauldalselva, Kvalvikselva og Lyngdalselva.

Inngrepsfrie områder (INON)

Tiltaket vil medføre et netto tap av INON-areal på 4,1 km². Det vil bli omklassifisert 9 km² fra villmarksprega områder til INON-sone 1 og 10 km² fra INON-sone 1 til INON-sone 2.

Nasjonale laksevassdrag

Sennedalselva er ikke et nasjonalt laksevassdrag, og omfattes ikke av forskrift i lov om laksefisk og innlandsfisk av 15. mai 1992.

Andre verneområder

Nærmeste verna områder er Lyngsalpan landskapsvernområde og Fauldalen naturreservat på østsiden av Sørfjorden, ca. 15 km fra Sennedalen.

NVEs vurdering

Den planlagte utbyggingen gjelder etablering av et kraftverk med inntak, nedgravd rørgate, kraftstasjonsbygning og tilhørende adkomstveier. Inngrepene i forbindelse med kraftverket vil finne

sted i et område som fremstår som uberørt i dag. Rørtraseen vil bli synlig i et større landskapsrom spesielt i perioden under og rett etter ev. gravearbeider, men dette vil på sikt revegeteres. Inntakskonstruksjon vil bli liggende relativt skjult i landskapet, mens kraftstasjonen vil kunne bli synlig fra fylkesvei 51. Elvestrekningen som berøres er på ca. 2300 m og renner i et jevnt fall på hele den berørte strekningen.

Høringsuttalelsene som har kommet inn er noe delt i synet på tiltaket. Tromsø kommune har kommet med en administrativ uttalelse hvor de i utgangspunktet ønsker en utsettelse av konsesjonsbehandlingen inntil det foreligger en samlet plan for småkraftverk i kommunen. De har imidlertid uttalt seg og kommet med noen synspunkter på søknaden. Fylkesmannen i Troms tar ikke stilling til konsesjonsspørsmålet, men ønsker en samlet behandling av de søknadene som foreligger i området for bl.a. å kunne vurdere temaer som bortfall av INON areal. Fylkeskommunen i Troms har ingen merknader til søknaden. Reindriftsforvaltningen i Troms og Mauken og Tromsdalen reinbeitedistrikt er negative til en utbygging og mener at småkraftverket vil kunne påvirke en flyttlei og beiteland negativt. De er også bekymret for den samlede belastningen distriktet vil få dersom alle planene i området realiseres. Ishavkysten friluftsråd og Naturvernforbundet i Tromsø og omegn går i mot en utbygging og ønsker en samlet behandling av søknader i området. Bjarne Elvevoll er bekymret for hvordan tiltaket vil kunne påvirke uttak av drikkevann.

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Den omsøkte slukeevnen tilsvarende 210 % av middelvannføringen og det er foreslått en minstevannføring på 400 l/s om sommeren og 50 l/s om vinteren. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen, men de mindre toppene blir borte eller markert mindre. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 47 dager i et middels vått år. Det vil være få eller ingen dager der vannføringen vil være under summen av minste slukeevne og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 150 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at omsøkt slukeevne er høy og i liten grad ivaretar vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp kun få dager i året. Den berørte delen av Sennedalselva ligger imidlertid nedsenket og relativt skjult i terrenget slik at en reduksjon i vannføring ikke vil oppdages før man kommer tett inntil vannstrengen.

Reindrift

Reindrift har stor betydning i samisk og lokal sammenheng når det gjelder økonomi, sysselsetting og kultur. Tap av beiteland og sperring av flytt- og trekkleier som følge av arealinngrep er trolig den største trusselen mot reindrift. Det omsøkte tiltaket ligger innenfor Mauken og Tromsdalen reinbeitedistrikt og området brukes ifølge konsesjonssøknaden til sommer- og høstbeite. En flyttlei krysser elva, men søker mener at tiltaket vil medføre liten negativ konsekvens for reindriftsinteressene dersom tid for anleggsarbeid avklares i samråd med berørt distrikt.

Reindriftsforvaltningen i Troms og reinbeitedistriktet mener konsekvensene av en ev. utbygging vil være negative for distriktet. Reindriftsforvaltningen vektlegger at flyttleien, som passerer inntaksområdet, er den eneste tradisjonelle flyttleien til vår- og høstflytting ut og inn av sommerbeiteområdene. De påpeker at effektene av flere omsøkte prosjekter i området må ses på samlet. Reinbeitedistriktet mener at tiltaket vil berøre svært viktige områder for rein, både ved flytting og i forbindelse med beite. De er bekymret for at bygging av kraftverket vil kunne forverre flyttingen gjennom Sennedalen, og at det i verste fall vil få konsekvenser for årstidsflyttingen mellom Storheimen og Stordalen som helhet. Det er spesielt den trange kløften der inntaket skal plasseres som

er avgjørende for distriktets holdning. Søker mener en tilpasning av inntaket vil redusere de negative konsekvensene for flytting av rein, og at en redusert vannføring i elva vil kunne bedre forhold for kryssing.

NVE hadde et møte med reinbeitedistriktet i Tromsø den 7.3.2012 i forbindelse med behandlingen av flere saker som vil berøre distriktet hvor det var fremmet krav om konsultasjon. Her var også en representant fra områdestyret til stede. I møtet kom det frem at distriktet ser på utbyggingen av Sennedalen som spesielt vanskelig. Årsaken er at reinen må passere gjennom et naturlig trangt parti i terrenget, forbi den planlagte dammen, for å komme til en oppsamlingsplass som benyttes både vår og høst under flytting. Passasjen er trang og urete i dag, noe som virker stressende på reinen. Distriktet kan ikke se for seg noen gode avbøtende tiltak i dette området ved en ev. utbygging. De er i tillegg bekymret for at økt byggeaktivitet vil føre til at reinen vil sky området i fremtiden.

I forbindelse med behandlingen av 7 søknader om vannkraftverk i Sørfjorden i Ullsfjorden er vi kjent med at Sennedalselva ligger i tilknytning til trekk- og flyttlei som passerer Fjerdedalsvatnet og ender i et oppsamlingsområde som benyttes i forbindelse med overflytting til vinterbeite. Denne flyttleien passerer Fjerdedalsvannets sørkant, fortsetter langs Blåisen og videre ned Sennedalen. Det omsøkte Sennedalselva kraftverk er planlagt med et inntak i en trang kile med mye ur i nettopp denne flyttleien. Behandlingen av sakene i Sørfjorden har vist at reindriften ikke har noen alternativ rute for trekk- og flyttvei i dette området per i dag.

NVE mener Sørfjorden er et område som er spesielt viktig for reinbeitedistriktet. Distriktet driver i et område som både ligger nærme Tromsø by og i aktive områder for forsvarsvirksomhet og er dermed presset på areal. NVE er derfor opptatt av at områder i Sørfjorden med trekk- og flyttlei forblir urørt. Reinbeitedistriktet har vist til at de føler seg presset fra både nord- og vestsiden og stadig frykter for at dagens flyttveier blir stengt. Distriktet er på grunn av dette avhengig av å ha alternative ruter inn og ut av området, noe som betyr at trekkleier som ikke har vært brukt på en stund kan bli aktuelle å benytte i fremtiden.

NVE er av den oppfatning at en utbygging av Sennedalselva kraftverk vil kunne påvirke viktige arealer for reindrift som kategoriseres som særverdiområder, som for eksempel kalvingsområder, flyttleier og trekkleier. I følge Olje- og energidepartementets (OED) retningslinjer for små vannkraftverk har særverdiområder stor verdi. NVE legger vekt på at tiltaket kan fa betydelige konsekvenser for et slikt område, i dette tilfellet flytt- og trekkmonsteret mellom vår/høst og vinterbeite. Området fremstår i dag som urørt, og NVE er av den oppfatning at de tekniske inngrepene i forbindelse med bygging av inntaksdam, med stor sannsynlighet, vil kunne medføre at reinen vil få problemer med å trekke forbi dammen og i verste fall sky området.

Samlet belastning reindrift

NVE har sett på den totale påvirkningen på reinbeitedistriktet gjennom en felles behandling av flere saker innenfor distriktet. Mauken og Tromsdalen reinbeitedistrikt opplever et økende press på sine arealer fra ulike virksomheter, noe som medfører både konkrete tap av arealer og økt aktivitet i andre områder. Konsekvensutredningen om bl.a. virkninger for reindrift som er gjort i forbindelse med søknadene i Sørfjorden, viser til at hele Stuorranjárga-halvøya (sommerbeiteområdet) har hatt en økning i menneskelig aktivitet i utmark og på fjellet de siste årene. Dette sammenfaller med reindriftsnæringens syn. Økt aktivitet fører igjen til at reinen kan unngå områder og at flytt- og trekkleier går ut av bruk. NVE mener det er viktig å se dette i sammenheng med behandlingen av de kraftverkssøknadene som foreligger i området. I umiddelbar nærhet av Sennedalselva kraftverk ligger det som nevnt mange søknader til behandling langs Sørfjorden. Det foreligger også en søknad like nedenfor det planlagte kraftverket til Sennedalen kraftverk, Vasselva kraftverk, som er lokalisert i

samløpet mellom Vasselve og Sennedalselva. Søknaden ligger foreløpig i kø hos NVE og er ikke tatt til behandling.

I vurderingene som ligger til grunn i NVEs innstilling i Sørfjorden er forholdet til flyttleier og beiteområdet vektlagt. NVE er bl.a. opptatt av at nye inngrep ikke skal være til hinder for flyttlei ned til oppsamlingsområder. Det er også lagt vekt på at nye inngrep ikke skal legge beslag på gode vår- og sommerbeiter i området. Sennedalen ligger i nær tilknytning til området som er vurdert i Sørfjorden, og NVE ser det som naturlig å foreta en felles vurdering hva gjelder konsekvenser for reindrift i dette området. Inntaket til Sennedalselva kraftverk er planlagt i enden av en morene som ligger som en naturlig voll i enden av Sennedalen. Eneste naturlige passering er å følge elva forbi morenen og videre ut til oppsamlingsområde i Nakkedalen. En plassering av inntaksdam i dette partiet vil, slik NVE ser det, kunne vanskeliggjøre flytting av rein gjennom den naturlig trange passasjen. Med bakgrunn i de vurderingene som er gjort i Sørfjorden og den totale belastningen som reinbeitedistriktet opplever, mener NVE at forholdet til reindrift kan være avgjørende for konsesjonsspørsmålet i denne saken.

Biologisk mangfold

Terrestrisk miljø

Vegetasjonen i området er lite variert og består i hovedsak av myr øst for elva og bjørkeskog av ulike type og utforming langs begge sider av elveløpet. Nordsiden av elva er noe preget av rasmark og bratte liser, mens sør-øst er det et roligere landskap med større myrpartier. Av naturtyper er det registrert et parti med "kroksjøer, flomdammer og meanderende elvepartier" oppstrøms inntaket med verdi B, viktig. Dette vil ikke bli berørt av en ev. utbygging. På sørsiden av elva, i nedre del er det registrert et parti med "rikmyr", verdi B. Rørtraseen er plassert i kanten av myra og det er fare for at den kan bli påvirket av en ev. utbygging i form av grøfting og drenering. Det er ikke registrert rødlistede karplanter, moser, lav el. sopp i influensområdet og potensialet regnes som lite. Det er heller ikke registrert rødlistearter av fugl i området.

Fylkesmannen har i sin uttalelse bedt om at endemorenen ved inntaket og rikmyra forblir urørt ved en ev. utbygging. Tromsø kommune mener også at en fremføring av rørgate og anleggsvei må legges utenom den rike myra for å unngå drenering. Søker mener på sin side at de vil kunne tilpasse rørtraseen etter naturtypene.

NVE er av den oppfatning at forholdet til det terrestriske miljøet ikke vil være avgjørende for konsesjonsspørsmålet, men at det må tas hensyn til rikmyra i utformingen av en miljøplan, dersom det gis konsesjon til tiltaket.

Akvatisk miljø

Ifølge søknaden er Lavangselva anadrom i nedre del, men med et vandringshinder kort oppstrøms veibroen. Det er noe usikkerhet knyttet til om noe fisk passerer hinderet. Det er ikke kjent at det er oppgang i Sennedalselva. Elva er relativt bratt og stri og innehar et grovt bunnsubstrat som ikke er egnet til gyteformål ifølge miljørapporten som ligger ved søknaden. Rapporten mener at det kan finnes en stedefast bekkørrepopulasjon i elva.

Fylkesmannen uttaler at de ikke har noen data om fiskeregistreringer i Lavangselva, men at de ser det som mulig at anadrom fisk kan forekomme i elva.

Forholdet til fisk vil ikke være avgjørende for konsesjonsspørsmålet, men dersom det gis konsesjon må behovet for minstevannføring vurderes.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens (nml) relevante paragrafer.

Målet er at mangfoldet av naturtyper og økosystemer, samt arter og deres genetiske mangfold, ivaretas på lang sikt innenfor sitt naturlige utbredelsesområde, jf. nml. §§ 4 og 5. NVE vurderer at truede og/eller sårbare arter og vegetasjonstyper bør vektlegges sterkere enn de vanlig forekommende. Vi vurderer også at områder som er kartlagt som verdifulle naturtyper med verdi viktig (B) eller svært viktig (A) bør vektlegges sterkere enn andre naturtyper.

En utbygging av Sennedalselva kraftverk vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, forutsatt at det gjøres tilpasninger av røtaseen som ivaretar naturtypen rikmyr. Vurderinger av størrelse på minstevannføring vil være aktuelt i forhold til livet i og langs elva. Aktuelle tilpasninger beskrives nærmere i våre merknader til vilkår ved en ev. konsesjon.

Det følger av nml. § 8 at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Multiconsult AS har på oppdrag fra søker utarbeidet en rapport som beskriver det biologiske mangfoldet i området og en vurdering av eventuelle virkninger på flora og fauna. Rapporten baserer seg på eksisterende informasjon innhentet fra blant annet Tromsø kommune, fylkesmannen i Troms, egen feltbefaring og info. fra relevante databaser. NVE har foretatt søk i naturbase og artskart 17.1.2013. Søket avdekket ikke registreringer av nyere dato. Rapporten fra Multiconsult AS følger NVEs veileder fra 2007 "Dokumentasjon av biologisk mangfold ved bygging av småkraftverk". Sett under ett mener NVE at kunnskapsgrunnlaget, jf. nml. § 8, er godt nok for prosjektet og at nml. § 9, føre-var-prinsippet, ikke skal tillegges særlig vekt i denne saken.

NVE kan ikke se at utbyggingen har konsekvenser for naturmangfoldet ut over influensområdet. Samlet belastning, jf. nml. § 10 er derfor ikke vurdert som en sentral problemstilling i denne saken.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon, tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av dette, i tråd med nml. §§ 11-12.

Landskap og INON

Sennedalen med omkransende fjellandskap beskrives som ganske typisk for landskapsregionen. Landskapet er formet gjennom glasiale og glasifluviale prosesser og moreneryggen som ligger like ved inntaksområdet er et godt eksempel på slike prosesser. Sennedalselva er, grunnet topografiske forhold, lite synlig i landskapet. Kun de nedre delene av Lavangselva er synlig fra bebyggelse. Også i selve Lavangsdalen og Sennedalen fremstår elva som lite synlig pga vegetasjonen som omkranser elva, men den er synlig fra de nærmeste fjellene rundt det planlagte inntaket. Ifølge miljørapporten som følger søknaden så vil en permanent anleggsvei langs røtaseen gå gjennom et åpent myrområde og være godt synlig i landskapet i lang tid. Kraftstasjonen og vei til denne vil imidlertid ligge skjult i terrenget og dermed være lite synlig. Det går en traktorvei nesten helt inn til den planlagte kraftstasjonen i dag.

Miljørapporten har beregnet at det vil bli et bortfall på ca. 9 km² villmarkspreget område (> 5 km fra inngrep) dersom tiltaket realiseres. Området som berøres er gitt middels verdi av konsulenten pga. at det ligger i et fylke og en kommune med mye gjenværende INON areal.

Fylkesmannen påpeker muligheten for en alternativ veitrasé fra fv 51 for å kutte ned på mengden inngrep ved en ev. utbygging. De ber også NVE vurdere behovet for å ha en permanent vei til inntaket. Kommunen mener at elva ikke er noe spesielt og iøyenfallende landskapselement, og at den ikke er synlig fra bebyggelse eller fylkesvei. De ønsker imidlertid en vurdering av boring på en begrenset strekning for å redusere terrenginngrepene ved en ev. utbygging.

Søker mener på sin side at tiltaksområdet ikke egner seg for boring da det mest sannsynlig er mye morenemasser i området. NVE er enig i denne vurderingen og vil ikke vurdere et alternativ med boring i den videre saksbehandlingen.

Med bakgrunn i de utredningene som er utført, høringsuttalelser og NVEs egen sluttbefaring så er vi enig i at Sennedalselva ikke utgjør et sentralt blikkfang fra fv 51 og nærliggende bebyggelse. Dersom man beveger seg oppover langs elva og opp mot det planlagte inntaket vil man selvfølgelig både se og høre elva, men det er først når man kommer litt opp i høyden og ser innover Sennedalen, innenfor planlagt inntak, at elva fremstår som et viktig landskapselement. Fylkesmannen ønsker en vurdering av en alternativ veitrasé, noe søker har kommentert i sine kommentarer. Søker mener en ny vei fra fv 51 med bro over Lavangselva vil bli en dyrere løsning og samtidig noe grunneierne ikke ønsker. NVE mener at dagens traktorvei, som etter planen skal oppgraderes og forlenges noe ligger relativt skjult i terrenget. Vegen ligger i en skråli hvor dagens vegetasjon skjuler store deler av dagens veitrasé. Vi mener en forlengelse og oppgradering av denne veien i forbindelse med en ev. konsesjon ikke vil være avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Inntaket til Sennedalselva kraftverk er planlagt bygget innenfor INON sone 2, og et kraftverk som omsøkt vil medføre reduksjon av ca. 9 km² villmarkspreget natur. Samtidig vil dette arealet overføres til INON sone 1 noe som betyr at netto endring i INON areal vil bli på ca. 4 km².

I henhold til OEDs retningslinjer for småkraftverk er prosjekter som reduserer arealer definert som villmarkspregete de mest konfliktfylte. Om tiltak i slike områder sies følgende: *"Prosjekter som innebærer et betydelig inngrep ved plassering av inntak eller kraftstasjon i villmarkspregede områder, eller som medfører betydelig reduksjon av INON-områder med stor verdi, bør som hovedregel unngås."*

NVE mener på et generelt grunnlag at prosjekter som innebærer inngrep i villmarkspregede områder er en indikasjon på at naturområde kan være av stor verdi. Selv om inngrepsfrihet er en verdi i seg selv, er det i mange tilfeller nødvendig å vurdere denne verdien sammen med verdier som biologisk mangfold, friluftsliv, reindrift og landskapsopplevelse for å vurdere om inngrepsfrihet i området eventuelt forsterker disse verdiene. I dette tilfellet er det snakk om reduksjonen av villmarkspregede områder innenfor et viktig område for reindriftsnæringen. Reduksjon av særlig villmarkspregede områder, sammen med vår vurdering av at tiltaket har stor negativ virkning for reindrift i denne saken trekker i negativ retning.

Sammenholdt med bortfallet av INON areal i forbindelse med NVEs innstilling til OED i forbindelse med søknadene i Sørfjorden, mener vi at et ytterligere bortfall av villmarkspreget natur i dette området vil være uheldig og slikt sett av en viss betydning for konsesjonsspørsmålet isolert sett.

Øvrige allmenne interesser

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Bjarne Elvevoll påpeker i sin uttalelse at de er en av de som inngår i vannuttaket som omtales i søknaden. Uttaket er plassert nede ved fjorden og tiltaket er vurdert å få ubetydelig konsekvens for vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser i søknaden. Søker ønsker ikke å redusere kvaliteten på de rettighetene som er etablert i området og de vil etablere midlertidige løsninger i en ev. anleggsperiode dersom det blir nødvendig.

NVE mener at forholdet til vannforsyning og vannkvalitet er av en slik karakter at det ikke vil være avgjørende for konsesjonsspørsmålet. Uttaket er plassert nede ved fjorden og etter vår mening i god avstand fra det planlagte tiltaket. Behov for rent drikkevann i en anleggsperiode kan løses slik søker foreslår.

Ras og skred

Fylkesmannen påpeker i sin uttalelse at det planlagte tiltaket grenser inn mot områder som er karakterisert som potensielt rasfarlige. Ifølge NVEs skredatlas ligger inntaksområdet og øvre del av rørtraseen i områder karakterisert som utløpsområde for steinsprang og i utløsningsområde og utløpsområde for snøskred.

NVE er av den oppfatning at det må tas hensyn til dette i en detaljplanfase dersom det gis konsesjon og kraftverket skal bygges. Forholdet til steinsprang og snøskred vil ikke være avgjørende for konsesjonsspørsmålet i denne saken.

Brukerinteresser

Ishavkystens Friluftsråd har pekt på at Sennedalen er et populært turområde og at anlegget vil sammenfalle med eksisterende turrute. Ifølge søker og lokale grunneiere vil ikke turruten komme i nærheten av inntaksområdet, men krysse rørgaten noe lavere. Etter at rørgaten er revegetert mener de at den ikke vil være til sjenanse for turbruken i området.

Det går en traktorvei nesten helt inn til det aktuelle tiltaksområdet i dag. Stien innover dalen tar utgangspunkt i denne og fortsetter innover i god avstand fra rørtraseen slik vi oppfattet det på befaring. Det er mulig det går flere stier inn dalen som vi ikke ble vist på sluttbefaringen. Slik NVE ser det vil ikke de planlagte inngrepene komme i særlig konflikt med turruten innover Sennedalen i den ytre delen, med det vil bli godt synlige spor i terrenget i forbindelse med en ev. bygging av anlegget og frem til traseen er revegetert. Forholde til friluftinteressene i tiltaksområdet vil ikke være avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Samfunnsmessige virkninger

Prosjektet vil i følge søknaden gi ca. 10,4 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon, og vil bidra til lokal sysselsetting særlig i anleggsperioden. På sikt vil tiltaket tilføre lokale og nasjonale inntekter, og driften av kraftverket vil i følge søknaden sikre ca. 1/3 årsverk.

Samlet belastning

Gjennom konsesjonsbehandlingen har NVE anledning til å legge vekt på den samlede belastningen av vannkraftutbygging i et geografisk avgrenset område. Dette kommer klart frem i forarbeidene til vannressursloven (Ot.prp. nr. 39, 1998-99, s. 105) og OEDs retningslinjer for små vannkraftverk (juni 2007). Selv om hvert enkelt utbyggingsprosjekt i mange tilfeller kan ha relativt små eller begrensede negative virkninger for miljø og andre brukerinteresser, så kan de samlet medføre større og utilsiktede

konsekvenser. Metoder for vurdering av samlede virkninger av flere tiltak innen et definert geografisk område er imidlertid svakt utviklet. Ved vurdering av de enkeltvise prosjektene vil NVE likevel se disse i sammenheng.

Flere høringsparter har trukket frem hvordan omsøkte inngrep i Sørfjorden i sum vil innebære store inngrep i områder som ikke er påvirket fra før. Både Fylkesmannen, Tromsø kommune og Ishavskysten friluftsråd har lagt vekt på dette i sine uttalelser.

For å sikre en samlet vurdering har NVE behandlet søknaden for Sennedalelva kraftverk parallelt med sakene i Sørfjorden. Sennedalelva ligger ca 5 km nord for Fjerdedalsvatn (Ritaelva kraftverk) på andre siden av Sennedalfjellet. Søknad for Sennedalselva har vært på høring i samme periode som søknadene i Sørfjorden.

Forholdet til samlet belastning er vurdert temavis for reindrift, INON og biologisk mangfold i avsnittene ovenfor.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulemper

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil i følge søknaden gi ca. 10,4 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon.
- Tiltaket vil bidra noe til næringsutvikling og lokal aktivitet, hovedsakelig i anleggsfasen.

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i Sennedalselva.
- Tiltaket vil kunne medføre sperring av en viktig flyttlei for Mauken og Tromsdalen Reinbeitedistrikt.
- Prosjektet vil medføre reduksjon av INON kategori villmarkspregete områder med 9 km².

Oppsummering

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 10,4 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

NVE har i sitt vedtak lagt stor vekt på samlet belastning generelt, og konsekvensene for reindriftinteressene i området spesielt. Vi mener den samlede belastningen for Mauken og Tromsdalen reinbeitedistrikt er stor, og en ev. bygging av Sennedalselva kraftverk vil være negativt for en sentral flyttlei. Bygging av Sennedalselva kraftverk vil i tillegg medføre reduksjon av 9 km² villmarkspregede naturområder.

Vi kan ikke se at de foreslåtte avbøtende tiltakene i tilstrekkelig grad og med stor nok sikkerhet vil ivareta verdiene som er knyttet til vassdraget og spesielt forholdet til reindriftens bruk av området. Vi mener derfor tiltaket er i strid med OEDs retningslinjene for små kraftverk. Selv om tiltaket vil gi positive virkninger gjennom noe økt kraftproduksjon og lokal verdiskaping, mener NVE at disse fordelene ikke oppveier de nevnte ulempene.

Vi har vurdert virkningene tiltaket vil ha sammen med de omsøkte prosjektene langs Sørfjorden, og fattet vedtak samtidig med at det oversendes innstilling til OED for disse sakene. NVE frarår løyve til Troms Kraft Produksjon sine prosjekt og til tre småkraftprosjekt i området, mens vi tilrår løyve til tre småkraftverk på til sammen 86 GWh. Når det gjelder Sennedalselva mener vi at dette tiltaket både isolert og i en større sammenheng har store konsekvenser for reindrift i området

NVEs konklusjon

NVE mener at ulempen ved bygging av Sennedalselva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.